

מבשר טוב

סעודה שלישית מצורע - שבת הגדול תשס"ג לוגאנו

מאמר

היו שיניהם קהות ולא יכלו לומר להם דבר
שבה"ג שורש נסי היציאה ממצרים להיות לכם לאלקים

וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמִּצְוָה בְּיוֹם טְהוֹרָתוֹ וְהוֹבֵא אֶל הַפֶּה. וַיֵּצֵא הַפֶּה אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וַרְאֵה הַפֶּה וְהִנֵּה נִרְפָּא נֶגַע הַצִּרְעָת מִן הַצְּרוּעַ. וַצִּוֶּה הַפֶּה וְלָקַח לַמַּטְהָר שְׁתֵּי צִפְרִים חַיִּים טְהוֹרִים וְעֵץ אֶרְזוֹ וְשָׁנִי תוֹלַעַת אֶזָּב. פִּירַשׁ רַש"י (יד, ד) "וְעֵץ אֶרְזוֹ - לְפִי שֶׁהִנְגְעִים בְּאֵין עַל גַּסוֹת הַרוּחַ. וְשָׁנִי תוֹלַעַת וְאֶזָּב - מֵהַ תְּקַנְתוּ וַיִּתְרַפֵּא יִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ מִגְּאוֹתוֹ כְּתוֹלַעַת וְכֵאֲזוֹב" ע"כ.

א

הקדמת הענינים התמוהים שבפרשתנו ובשבה"ג

וצריך ביאור, שמאחר שכבר נרפא נגע הצרעת מן הצרוע, וכבר עומדים אנו ביום טהרתו, למה יצוה כעת הכהן לקחת לו עץ ארז תולעת ואזוב, - כדי ללמדו תקנתו שישפיל עצמו מגאותו כתולעת ואזוב ויתרפא, - והלא עתה כבר נרפא מצרעתו ונטהר. ועדיפא יותר ללמדו תקנה זו לעיל בפרשה הקודמת בשעה שראה בו הכהן את הנגע והסגירו וכו', או מקודם שיבואו עליו הנגעים. אבל עתה כשמתרפא ועולה מצרעתו וכבר נטהר הימנה למה לנו להכניסו אליה שוב, וללמדו תקנות הנגעים.

כתב הטור (אורח חיים סימן תל), וז"ל "שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול. והטעם לפי שנעשה בו נס גדול, שפסח מצרים מקחו בעשור, כדכתיב בעשור לחודש הזה ויקחו להם שה לבית אבות שה לבית. ופסח שיצאו ישראל ממצרים היה ביום ה' כדאיתא בסדר עולם, ונמצא ש' בחדש היה שבת. ולקחו להם כל אחד שה לפסחו, וקשר אותו בכרעי מטתו, ושאלום המצריים למה זה לכם, והשיבו לשחטו לשם פסח במצות השם עלינו, והיו שיניהם קהות על ששוחטין את אלהיהן, ולא היו רשאים לומר להם דבר. ועל שם אותו הנס קורין אותו שבת הגדול" ע"כ.

והדבר צ"ב, שנקראת שבת זו "שבת הגדול", על שם נס גדול זה ש"היו שיניהם קהות על ששוחטין את אלהיהן, ולא היו רשאים לומר להם דבר", וכי זה לנס גדול ייחשב לעומת עוצם גדולת מוראות המסות האותות והמופתים והמלחמה ויד החזקה וזרוע הנטויה ומוראים הגדולים אשר עשה ה' במצרים לעינינו, שפלאי פלאות נעשו לישראל במצרים לאין שיעור, והאש עם המים ירדו ושמשו בערבוביא וכו' וכו', ודייקא על נס זה

א

שלא היו המצרים רשאים לומר דבר כשראו גדיי הפסח קשורים לכרעי המטה, - קראוה "שבת הגדול", וזו תמיהא רבתי וצ"ע.

ובעצם דברי הטור ילה"ע ממה שלמדונו חכמינו ז"ל (ברכות דף ז ע"ב) אסור להתגרות ברשעים בעולם הזה, ובפרט בשעה שהשעה משחקת לו ע"ש. וא"כ למה באמת היו צריכים ישראל מעיקרא להתגרות עם המצריים, ולהקדים מקחם מבעשור, ולהראות המצרים בעיניהם זביחת תועבת מצרים, ולהכניס עצמם בסכנה גדולה שלא יסקלום, כהעדאת הכתוב (שמות ח, כב), - עד שנצטרכו לנס גדול שיהיו שיניהם קהות ולא יוכלו לומר דבר. והדבר צריך תלמוד לאיזה צורך נצרכו לכל עיקר נס זה.

ב

תכלית המכות נגוף למצרים ורפוא לישראל

והנראה בעזהשי"ת על פי המבואר בחז"ל טעמא דפסח מצרים מקחו מבעשור כדי שתהיה מצות הפסח לזכות ביד לישראל, כדאיתא ברש"י ז"ל (שמות יב, ו): "מפני מה הקדים לקיחתו לשחיטתו ארבעה ימים מה שלא צוה כן בפסח דורות. ה"ר' מתיא בן חרש אומר, הרי הוא אומר (יחזקאל טז) 'ואעבור עליך ואראך והנה עתך עת דודים', הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו, ולא היו בידם מצות להתעסק בהם כדי שיגאלו, שנא' (שם) 'ואת ערום ועריה'. ונתן להם שתי מצות דם פסח ודם מילה שמלו באותו הלילה, שנא' 'מתבוססת בדמיך' (שם), בשני דמים. ואומר (זכרי' ט) 'גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור אין מים בו', ושהיו שטופים באילילים, אמר להם 'משכו וקחו לכם' משכו ידיכם מאילילים וקחו לכם צאן של מצוה" ע"כ.

ויש לבאר למה בחר להם דווקא אלו המצוות להתעסק בהם כדי שיגאלו. וע"כ מונח בסגולת אלו המצוות יסוד השפעת גאולתם ויציאתם ממצרים וצ"ב.

ברם נראה בשום שכל להבין תכלית מכות מצרים, שבודאי לא ה" הכאה לשם הכאה. וברצונו יתברך ה" יכול להוציאם ממצרים בהרף עין כמו רגע, ומי יאמר לו מה תעשה. אך ביציאה שכזו לא היו ישראל זוכים לשלמות חירות הפנימית, והיה השעבוד מצרים רודפם אף לאחר יציאתם משם וכמשי"ת.

ויבואר בהקדים מאמר הזוה"ק (חלק ב דף לו ע"א) בהאי לישנא קדישא: "תניא אמר רבי יוסי, בהוא ממש דאשתכח דינא למצראי, בהוא ממש אשתכח רחמי לישראל, הדא הוא דכתיב 'וראיתי את הדם ופסחתי עליכם'. וכן תנא, בכל אינון כתרין קדישין דלעילא, כמה דאשתכח דינא אשתכח רחמי, וכלא בשעתא חדא. תנא רבי חזקיה, כתיב (יט, כב) 'ונגף יהו"ה את מצרים', נגוף ורפא, נגוף למצרים ורפא לישראל. מאי ורפא וכו'. ותנא באותה שעה שנגפו מצראי, באותה שעה נתרפאו ישראל" עכ"ל ק.

מלמדנו הזוה"ק, שאותה מכה גופא שהיתה 'נגוף למצרים', בהוא ממש מונח 'רפוא לישראל', וכולא בשעתא חדא ממש. ודריש לה מקרא דכתיב "ונגף הו"ה את מצרים" - בשם הרחמים, ולכ' המכה באה ממדת הדין והיל"ל בשם אלקי' שהוא ממדה"ד. אלא שבאותה נגיפה ממש שנגף ה' את המצרים הייתה השפעת רחמים לישראל, ובאותה שעה שנגפו מצראי, באותה שעה נתרפאו ישראל.

ובהתבוננות נכונה בשינויי הלשונוות בפסוקי המכות, מדגיש הכתוב בכל מכה איזו ידיעה מסוימת בידיעת ה' תצמח מזו המכה לרפואתם של ישראל.

וכגון לשון הכתוב במכת דם (שמות ז, יז) "בזאת תדע כי אני ה'", ובצפרדע (ח, ו) למען תדע כי אין כה' אלקינו", ובערוב (ח, יח) "למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ", ובברד (ט, טו-טז) בעבור תדע כי אין כמני בכל הארץ וגו', בעבור הראתך את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ וגו', וכן ע"ז הדרך. וכבר נדברו קדמוני המפרשים להעמיד לשונות הכתובים בכל מכה ומכה חילוקי הלשונוות והידיעות הפרטיות הנלמדות מכל מכה, (עיין ספורנו ואברבנאל בפירושי פסוקי' הנ"ל, ועוד). ונמצא בכל מכה הייתה תכלית ברורה לפרסום אלקות בעולם, וידיעה אלקית זו הייתה רפוא לישראל.

דהנה איתא במדרש (שוח"ט תהילים מזמור קיד): "כתיב, (דברים ד, לד) או הנסה אלהים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי. אמר רבי אבא בר אחא בשם רבי חנין, מהו גוי מקרב גוי, כאדם ששומט את העובר ממעי בהמה. כך הוציא הקב"ה את ישראל ממצרים, שנאמר, גוי מקרב גוי. כענין שנאמר (ויקרא א, יג) והקרב והכרעים וכו'. אמר רבי אבין בשם רבי סימון, מהו מקרב גוי, שהיו מובלעים בתוך מעיהם, שנאמר (תהלים קכד, ג) חיים בלעונו" ע"כ.

מבואר בזה ענין שעבוד מצרים, לא רק שעבוד גופני בעבודת פרך שמיררו את חייהם בעינוי ולחץ וכו', אלא שעבוד רוחני מוחלט בעומק הנפש, ועד כדי כך העמיקו בטומאת גלות מצרים, שהיו 'מובלעים בתוך מעיהם' כענין הקרב והכרעים שבקרבם של אדם. ומדמה הכתוב הוצאתם משם כ'גוי מקרב גוי', כפי המדרש שהיו כעובר במעי אמו, שכל חיותו נשימתו ויניקתו הכל בחיבור ירך אמו כידוע. ונמצאת יציאת מצרים לא רק יציאת הגוף ממקום זה למקו"א, אלא הי' נצרך להפרידם בעמקי נפשותיהם, ולנתק מוסורתיהם מחיבור היתוך כור הברזל שהיו משועבדים אליהם בנפש רוח ונשמה.

ולהביאם לחירות אמת פנימית זו, נצרכו אף ישראל להשפעת הרחמים שברפוא המכות כמבואר בזוה"ק הנ"ל, ובתוצאת נגוף ורפוא זה נפרדו ישראל מחיבור שעבוד תרבות מצרים הנוראה ערות הארץ, פירוד אחר פירוד עדי הגיעם לחרות הנפש בשלמותה.

ובזה מובן ממילא שלתכלית זו לא הי' מועיל כלום הוצאת ישראל ממצרים ברגע אחד, כי אף אם בגופם היו משוחררים, ויוצאים מארצ"מ לארצם ומקומם, עדיין הייתה טבועה בנפשם פנימה טומאת והשפעת שעבוד הדעת של המצריים. ואף בגשמיות יכול שיהיו עדיין נתונים להשפעתם על פני תבל, כאשר הי' מצרים באותה העת מלכות המושלת בכיפה בכל העולם. [וכעין שראינו כיום כמה מדינות שעל אף שנפרדו מחיבור בריתם עם 'ארצות הברית', עדיין נתונים הם להשפעתם ונצרכים לתרבותם וכו' ואכל"ב].

ג

עיקר תכלית השפעת האלקות הוא כדי שתתקיים בידו לאח"כ

איתא במסכת שבת (דף יג ע"ב) בענין הנסים הבאים עלינו, ורושם השפעתם עלינו: "אין בשר המת שבחי מרגיש", פירש רש"י: "כמה נסים באים לנו ואין אנו מכירין בהן".

כלומר, אף בראות האדם נסים נפלאים ומורא גדול זה גילוי שכינה, שבשעת מעשה היתה השפעה אלקית עצומה בנבכי לבו ונפשו פנימה. – מ"מ עדיין לא תמיד נשאר הרשימו חרות על לוח לבו לאורך זמן אחר עבור הנסים, ובאותה שעה כשנתפעל ונתרגש בעוצמת הנס, התלהב לבבו בדביקות קרבת אלקים טוב וכו', אבל כעבור תקופה כשמתחיל רושם הנס להשכח מלבו מצטננת גודל ההתלהבות, עד שאחר עבור זמן כבר אין ההשפעה ניכרת עליו כלל.

והראיה היותר טובה ליסוד זה היא מגיחזי נער אלישע הנביא איש האלקים, שהי' רואה בעינו תמיד נסים ונפלאות שהי' ביד אלישע לעשות בעולם שהי' פוקד עקריות, מרפא חולים, ומחיה מתים וכו', ועכ"ז לא הועיל לו לשנות פנימיות מהותו, ונשאר בנבלותו, ובהתעוררות תאות השונמית בקרבם לא עמדה לו השפעת רבו הקוה"ט, וכהעדאת חכמינו ז"ל (ברכות דף י ע"ב) "הוא קדוש ומשרתו אינו קדוש, שנאמר (מלכים ב ד, כז) ויגש גיחזי להדפה, אמר רבי יוסי ברבי חנינא שאחזה בהוד יפיה". וצא ולמד מה עלה בסופו של אותו נער, שנצטרע כשלג בכל גופו כדאיתא בסוטה (דף מז ע"א), ובסנהדרין (דף קז ע"ב): "גחזי איפטר מקמיה אלישע, אזל שקל מאי דשקל ואפקיד, כי אתא חזייה אלישע לצרעת דהוה פרחא עילויה רישיה, אמר ליה רשע הגיע עת ליטול שכר שמנה שרצים, וצרעת נעמן תדבק בך ובזרעך עד עולם, ויצא מלפניו מצורע כשלג. וארבעה אנשים היו מצורעים פתח השער, אמר רבי יוחנן גחזי ושלשה בניו".

והרי, שבסופו של דבר לא חדרה השפעת גילוי השכינה העצום שראה אצל רבו עד עומק שורש נקודה הפנימית שבלבו להפכה לטוב המושלם, ועדיין הי' חבוי אויבו בקרבם, והתעורר יצרו פה ושם אם בתאוה או ברדיפת ממון נעמן וכו'.

- ללמדך, שאין פרץ התלהבות של התפעלות רגעית בעת התרחשות הנס והשפעת הקדו' מבוטיחה קיום נצח של השפעת קדושה זו, ולא תמיד מפיקים ממנה את ה"אפקט" הנכון. ולזה צריכה ההשפעה לחול בתוך כלי המחזיק הברכה.

וכענין פירושו הידוע של האלשיך הקד' זצלה"ה באשר נאמר בנזיר אחר מלאת ימי נזרו והבאת קרבנותיו ותגלתחו וכו' (במדבר פרק ו, כ) "ואחר ישתה הנזיר יין". ואינו מובן איזו מצוה יש עליו לשתות יין אחר כך. וגם למה אמר "ישתה הנזיר", הלא כבר אינו נזיר כעת וזו כל סיבת היתרו בשתיית היין.

אך ביאר שם (במדבר ו, א-ד בתוה"ד) כי אין כוונתו יתברך להפריש האדם מן היין, שאין היין מאוס לפניו, ואדרבה משמח אלקים ואנשים, וכמה מצוות נעשות בו (עי"ש). - רק על הבא לפרוש ולהכניע יצרו, ורוצה על ידי נזירותו לקנות קנין נזר הקדושה למשך כל ימי חייו. לזה אמר הכתוב, "ואחר" - כשכבר יצא מנזירותו, אז - "ישתה הנזיר יין", עצם שתייתו את היין בהיתר תהיה בנזירות, ויקח עמו השפעת הנזירות והפרישה מן המותרות לתוך ימי החולין, לא רק בעת היותו נזיר קדוש מופרש לה'.

כיוצא בדבר דרשו דורשי רשומות, "וקדשתם היום ומחר" (שמות יט, י), תקדשם היום בשביל למחר. שגם אחר לכתם מה"ס ממעמד הנשגב של מתן תורתנו תשאר בהם הקדושה לנצח. ודבר זה הוא יסוד מוצק בכל ענין שבקדושה שצריך לעשות לו חפץ וכלי למשמרת תמידית, גם אחר צאתו מעסק הקדושה ההיא והדברים עתיקין.

ולזה צריך שיהיו לאדם כלים נכונים לעורר את האהבה עד שתחפץ, לעשות לה חפץ וכלי קיום בידו, כד' הרמב"ן ז"ל הידועים באמונה ובטחון.

וכאשר הזכרנו הרבה פעמים דברי זקני הק' זצוקללה"ה בתולדות אדם, וזל"ק בלקוטי הש"ס: "בברכות (דף ט ע"ב) ענני ה' ענני. ענני שתרד האש, וענני להסיח דעתן שלא יאמרו מעשה כשפים הם. ביאור הדבר, מה שהיה חושש שלא יאמרו שהם מעשה כשפים, כי הנה הנפקא מינה בין איזה אות או מופת שבא על ידי הקדושה לבין שבא על ידי כשפים, כי אם בא על ידי קדושה, מוסיף תשוקה בלב אדם לעבודת ה'. מה שאין כן על ידי כשפים, דאדרבא מכחישין פמליא של מעלה, כמו שארז"ל (חולין ז ע"א), דמשום הכי נקרא כשפים כו'. והנה נודע כי אם השפע הקדושה באה על אדם שאיננו ראוי לקבלה, הן מצד עצמו או מצד חסרון הכנתו, שלא הכין את עצמו לקראת השלימות ההוא, אזי לא די שלא ישלימו, אלא אדרבא השפע ההוא יגרום לו העדר או קלקול. וכמו בסוטה, אף שמשקין אותה מה שנמחק משם הוי"ה שהוא רחמים, מכל מקום מפני שהיא אינה ראויה, נהפכו לה המים "לנפיל ירך וכו'", (במדבר ה, כב). מה שאין כן אם "ונקתה", אז גורם לה שלימות, "ונזרעה זרע".

"וזה שהיה ירא כאן אליהו זכור לטוב, כי כאשר ירד האש - שהוא שפע קדושה מעצם הרוחניות, בודאי יקלקל שפע ההוא לב נביאי הבעל יותר מקודם, והם לא יבינו שהם בעצמם הגורמים לקלקולם, ויאמרו שמעשה כשפים הם, כי אם היה מכח הקדושה היה מחזירם למוטב כנ"ל. לזה ביקש אליהו, שהשם יתברך יסיח דעתם ממחשבה זו".

"וכמו כן עתה, כמה בני אדם שבאים לצדיק ומתקלקלים יותר משהיו בביתם, ותולים האשמה בהצדיק. ובאמת הם הגורמים לזה, מחמת שלא הכינו את עצמם קודם בואם להצדיק, כי כל שלימות צריך הכנה מקודם, כנ"ל" עכל"ק החודר עמקי לב.

ד

קיום השפעת נסי מצרים והחדרת ההשפעה ללב

והנה ביציאת מצרים, הלא מקראות מפורשות חוזרין ומדגישים, כי אני ה' המוציא אתכם מארץ מצרים, והיא יציאה נצחית ל"חרות עולם", לא רק לאותו הדור באותה שעה, אלא יציאה שלימה וניתוק ופירוד מוחלט עד תכלית הפירוד, שלא נשאר לישראל שום קשר וחיבור למצרים אף לא כחוט השערה, "כי כאשר ראיתם את מצרים היום, לא תוסיפון לראותם עוד עד עולם" (יד, יג).

ולהשלמת יציאה נצחית זו, היה כל סדר המכות והרפוא לישראל דרגה אחר דרגה. כי ידוע מכתבי האריז"ל שהיו ישראל קדושים שם בתכלית השפלות והיו נתונים במ"ט שערי טומאה, אשר עוד רגע אחד והיו נופלים בתוך שער הנו"ן ח"ו, שאין משם יציאה עולמית, והיינו משום שכבר לא היה שייך להוציא ולהפריד בין ישראל למצרי ודו"ק, וע"כ לא יכלו להתמהמה ויצאו בחפזון גדול כידוע.

ומתוך תכלית השפלות הלזו העלם השי"ת והוציאם להפרידם מחוזק הטומאה ולקרבת אל הקדו' עד מ"ט שערי קדושה כידוע. וזו היא תכלית נסי מצרים והמכות כאמור.

ברם מתוך היסוד המבואר באות הקדום יובן, שלא תמיד מועילה השפעת הנס להתקיים אצל האדם, שישאר ממנה הרושם גם אחר עבור הנס, ואף אחר כל אותם הנסים אכתי אין הדבר ברור שתקיים בידם ההשפעה.

והלא השפעת הרפוא לישראל היא כנגד ה'נגוף למצרים', והנה הבה ונתבונן באותו נגוף שהוכו המצרים, אמנם בעת הכאת המכה על קדקדם ושליטתה עליהם, ובראותם עתה יד ה' בכל הארץ, השפיעה עליהם המכה וצווחו ככרוכיא כי ה' הצדיק וכו', ומלאו פיהם הבטחות על הוצאתם את ישראל. – אבל מיד כשוך חמת המכה מהם, ויראו כי היתה הרוחה שוב חזרו לסורם ולא אבו לקבל עליהם עול מלכותו ית' לקיים דברו ולשלח את ישראל.

וממנו ניקח ונבין אף ב'רפוא לישראל', כי הגם שבעת השפעת הרפוא והרחמים, בודאי שאבו ישראל מתוך כל נסים הללו ידיעה אלקית, למען תספר באזני בנם ובן בנך את אשר התעללתי וגו', - מ"מ עדיין לא נתקיימה ההשפעה בעצם מהותם ובפנימיות לבבם, ועדיין לא נפרדו לגמרי מעוצם טומאת קליפת מצרים שהיתה מלפפתם וקשורה בהם בתוך מיעיהם כנ"ל. וחסרים עדיין החדרת רושם כל הנסים להפוך עצם מהותם בביעור הרע הפנימי והפיכתו לטוב.

ולצורך זה בדיוק באה להם מצות קרבן הפסח שקבלו ישראל במצרים, כדי שיוכלו על ידו למשוך ידיהם ולהתנתק מקישורם בע"ז של מצרים, ולהתחבר בצאן של מצוה. וכח ההתעסקות שבמצוה זו ודם המילה שחרתו בעצמם מהות גופם ונפשם התחילה ההשפעה לחלחל ולחדור לפנימיות נפשם ולבבם.

ולסיבה זו היה פסח מצרים מקחו מבעשור, כדי שיתעסקו ישראל במצוותו, ילמדו ענינה של מצוה, ויכינו עצמם להשפעה הגדולה שתהיה בליל יצ"מ, שיהיו בידם כלים נכונים עבודה, כד' התו"א קדישא הנ"ל. ותחדור למפרע כל השפעת הנסים הקודמים שראו במכות, והכנת לבם לעתיד להוציאם מארמ"צ, ולהביאם אל המנוחה ואל הנחלה הפנימית ולקדושת נחלת ה' במעמד התקדשות מ"ת, והורישם את הארץ בבחינה העליונה של הארץ העליונה כידוע, שיהיו מחוברים וקשורים תמיד בקדושה עליונה.

נמצא עיקר החדרת ההשפעה הקדו', שיהיה דבר המתקיים ביד ישראל נעשה בעת מקחו של פסח מבעשור, ובשבת זו.

והא ראייה שבעת קושרם הפסח בכרעי המטה, וראו המצרים זביחת תועבת אלהיהם בעיניהם לא יכלו המצרים לומר להם דבר, והיו שינייהם קהות - הגם שלא נעשה אז בהם שום מכה, ולא עשו להם ולא כלום. אלא הוא הדבר אשר דברנו שהיתה אז עצמת ההשפעה ב'נגוף למצרים' גדולה ועצומה כ"כ שאז התחיל לחלחל ללבם למפרע כל השפעת המכות הגדולות והנאמנות שראו וסבלו זה חצי שנה, ואז נתגלה תוצאת כל אלו המכות שנתנו בהם אותותם להפליא, עד שנפל עליהם פחד גדול ונורא מהדר גאון שכינת עוזו ית' ובניו הקדו' עד שהיו שינייהם קהות. ובאותה בחינה ממש מדה כנגד מדה ה' ב'רפוא לישראל', שבימים אלו שהיו עסוקים במצות הפסח והמילה במסי"נ חדרה ההכרה האמתית לעומק לבבם פנימה, ומשכה ידיהם מן הע"ז והרחיקה את ליבם מהבלי שקר טומאת מצרים והעוה"ז. והיו מכירים ורואים בחוש את האמת כי ה' הוא האלקים, ונעשית פנימיות מהותם מכירה ועצם חיותם בתחושת אמונת אמת שאין עוד מלבדו, וכי אמת מלכנו אפס זולתו וכו' ודוק"ה בכ"ז.

ה

ישוב הקושיות וענין קדושתה המיוחדת של שבת הגדול

והשתא דאתינן להכי, יתיישבו כל קושיותנו שפתחנו בהם אל נכון, כי באשר תמהנו למה להם לישראל להתגרות במצרים, ומה היא תכלית כל זה הנס של שבת הגדול.

- הלא בדברנו עתה עולה דאדרבה זה כל עיקרו וענינו של נס, ובכאן יצא מן הכח אל הפועל על השפעת הנס, ובדוקא ציוה ה' על מקחו מבעשור להחדיר יותר ויותר ההשפעה והכרת האלקות לליבם מתוך התעסקות במצוה זו. ואדרבה יחדדו ויבהירו האמת להם ולמצריים שיידעו נאמנה בבירור כי זובחים הם תועבת אלהים בזביחה גמורה, ומואסים בכל ע"ז שלהם. וזו פשיטא שלא תחשב כהתגרות סתמית ברשעים, שלא זו הייתה מטרתם, אלא להבליט ולברר פירודם המוחלט מתוכם לגמרי.

וזהו כבחינה המבוארת בברכות שם (דף ז ע"א) דבצדיק גמור שרי להתגרות ברשעים, ורק מי שלבו נוקפו אומר אל תתחר במרעים אל תקנא בעושי עולה וכו', אבל מי שליבו בטוח בקרבו בתכלית כי ה' בלבדו הוא האלקים יחיד ומיוחד בשליטתו בעליונים ותחתונים בכל צעד ושעל בהשגחה מדויקת על כל פרט אין לו להתירא משום דבר שבעולם, ואינו מקנא רק ביראת ה' כל היום כמבואר התם ע"ש.

ובדרך זו אתי שפיר באה"ט ענינה המיוחד והמקודש של שבת זו "שבת הגדול", כי הן אמנם במדידת כמות נס שבת זו צדקה תמיהתנו שהיו שם נסים רברבין הרבה יותר, - אבל הלא אין עיקר התכלית הנס בהנחת המכה האדירה וכו', אלא לתוצאת השפעה האלקית הבאה על ידה, וכל עיקר סיבת "אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מארץ מצרים הוא בכדי - להיות לכם לאלקים". ותכלית זו עלתה ונתקיימה בהם בשבת זו, כמשנ"ת שבנסי שבה"ג נעשתה עיקר תוצאת תכלית השפעת הנסים בישראל, וידעו הכל כי ה' הוא האלקים, לכך שפיר נקראת שבת זו דווקא "שבת הגדול", שהיא היא עיקר יסוד כל נסי יציאת מצרים, ובה טמונה השפעת כל אורות ליל התקדש חג הבעל"ט, להסיבת חרות פנימית של אמת מטומאת יצה"ר, לעבודת אלקים תמה ואמתית, שבסגולתה של שבת זו לפתוח סגור לבו של אדם בפנימיות להחדיר אור השפעת הקדו' בעומק לבבו פנימה ודו"ק.

ובנתיב דרכנו יבוארו ג"כ מקראי קודש דפרשא דידן שפתחנו בהם, וטעם ציווי הכהן לקחת לאיש המיטהר דוקא ביום טהרתו עץ ארז ואזוב ושני התולעת, ללמדו מדת השפלות וגורמי מחלת הנגעים והצרעת ותקנתה. כי דוקא עתה בעת שעולה ומיטהר מצרעתו ויוצא ממנה דייקא אז היא העת הנכון למחדיר בו הכרת ידיעת אמיתות שפלותו, שתשאר באמתחתו גם לאחר מכן לאחר עבור צרעתו ממנו, כאשר שוב יהיה כאחד האדם, אז זכור יזכור כל גורמי הנגעים וידע כי לא רק בעת הצרה על ראשו, וכבר באו עליו הנגעים חלילה אז צריך להתבונן ולחפש תרופתו אלא לקיים השפעת ותוצאת הלימוד מוסר שצריך ללמוד מנגעו על להבא. ולפיכך הובא אל הכהן שהוא קדושה תמידית, והוא יחדיר ללבו קדושתו ושפלות של אמת מהותית שאינה נפרדת ממנו לעולם, ובזה יובטח לו שלא יחזור עוד לנגעו ולצרתו לעולם ח"ו, ויכיר באמת תמיד גם בעת הטובה. ויה"ר שיושפע עלינו טובה וברכה לדעת נכונה כי ה' הוא האלקים ואין עוד מלבדו, וכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות בביאת גואלנו גואל צדק בב"א.

לקבלת הגליון למייל שילחו ל m0732951213@gmail.com